

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2026-03-06
Besvaras senast
2026-03-20

Till bistånds- och utrikeshandelsminister Benjamin Dousa (M)

2025/26:374 Återuppbyggnad av Iran och stöd till civilsamhälle och demokratiska institutioner

Kriget i Iran pågår, och utvecklingen i regionen är både allvarlig och oförutsägbar. Samtidigt behöver omvärlden förbereda sig för vad som kan följa när striderna upphör och vid ett fall av den islamiska regimen.

I ett sådant läge kan Iran stå inför ett omfattande behov av återuppbyggnad – inte bara humanitärt och ekonomiskt utan också politiskt och demokratiskt.

Internationella erfarenheter visar att ett tidigt och långsiktigt stöd till civilsamhälle, rättsstatliga institutioner och grundläggande demokratiska funktioner ofta är avgörande för stabilitet och en hållbar demokratisk utveckling efter konflikter. Uppbyggnaden av demokratiska institutioner, fria medier och ett livskraftigt civilsamhälle kan därför bli en central del av ett framtida återuppbyggnadsarbete.

Jag har tidigare ställt frågor till biståndsministern om hur svenskt bistånd kan bidra till att stärka internetfrihet och möjligheter för människor i Iran att kringgå censur och kommunicera säkert. Tillgång till ett öppet och fungerande internet är i dag en grundläggande förutsättning för yttrandefrihet, organisering och ett starkt civilsamhälle. När kriget upphör och den islamiska regimen faller kan just digital infrastruktur, fri kommunikation och oberoende informationsflöden spela en avgörande roll för att möjliggöra politisk organisering, fria medier och demokratiska processer.

Inom EU finns också verktyg som skulle kunna bidra till detta arbete, exempelvis EU:s finansieringsinstrument NDICI – Global Europe, som används för att stödja demokrati, mänskliga rättigheter och civilsamhälle i länder utanför unionen.

Mot denna bakgrund vill jag fråga bistånds- och utrikeshandelsminister Benjamin Dousa:

1. Avser ministern och regeringen att inom ramen för det svenska utvecklingssamarbetet och inom EU verka för att biståndet kan användas för att stödja uppbyggnaden av demokratiska institutioner,

- rättsstatliga strukturer och ett starkt civilsamhälle i ett Iran efter kriget och vid ett eventuellt fall av den islamiska regimen?
2. Hur ser ministern och regeringen på möjligheten att vidareutveckla biståndsinsatser som syftar till att stärka internetfrihet och säker digital kommunikation i Iran, så att de också kan bidra till civilsamhällets organisering och demokratiska processer i ett Iran efter kriget eller vid ett eventuellt regimskifte?
 3. Bedömer ministern och regeringen att EU:s finansieringsinstrument NDICI – Global Europe kan användas för att stödja uppbyggnaden av demokratiska institutioner, fria medier och civilsamhällesorganisationer i ett framtida Iran, och avser ministern och regeringen i så fall att driva denna fråga inom EU?

.....
Azadeh Rojhan (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch